

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudkyň Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Ivony Šubrtové ve věci

žalobce: **L. K.**

proti

žalovanému: **Vězeňská služba ČR, věznice Valdice**
se sídlem nám. Míru 55, Valdice

v řízení o žalobě ze dne 4. 2. 2019 na ochranu před nezákonným zásahem,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou ze dne 4. 2. 2019, doručenou krajskému soudu dne 5. 2. 2019, domáhá ochrany před nezákonným zásahem žalovaného ve smyslu § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Ten spatřuje v tom, že žalovaný dva měsíce před podáním žaloby nevyplatil nic z peněžních prostředků povinného P. K. na pohledávku žalobce.
2. Žalobce uvedl, že pravomocným usnesením Okresního soudu v Karviné - pobočka v Havířově ze dne 22. 7. 2015, čj. 128 E 64/2015-34, byl podle vykonatelného platebního rozkazu Okresního soudu v Mostě ze dne 27. 1. 2003, čj. 23 Ro 3003/2002-9, k uspokojení pohledávky oprávněného (žalobce) nařízen výkon rozhodnutí příkazáním peněžité pohledávky, kterou má povinný P. K. za dlužníkem povinného, kterým je Vězeňská služba České republiky – věznice Valdice. Žalovaný správní orgán je zřizovatelem účtu povinného a jako správní orgán tento účet vede a spravuje peněžní prostředky na něm. Dle žalobce neodpovídá označení „dlužník povinného“ ve vztahu k vedení účtu faktickému postavení žalovaného a jedná se jen o označení popisné (nikoliv vztahové), když o. s. ř. pro nedostatečnou úpravu v § 312 a násl. jiné označení odpovídající právnímu vztahu nezná. Povinný P. K. pobírá invalidní důchod od ČSSZ, který je mu zasílán do věznice a převeden na jeho účet.
3. Žalobce má zato, že si žalovaný mylně vysvětluje nález Ústavního soudu ze dne 6. 4. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1351/16, a za nezabavitelnou část důchodu P. K. ve smyslu § 278 o. s. ř. považuje jednu polovinu této částky určenou k nákupu, byť toto jí nepřisluší zkoumat (viz bod 67 nálezu). S poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2017, čj. 6 As 317/2017-38, žalobce dále uvedl, že povinnému jsou ve věznici zajišťovány základní životní potřeby, za to také hradí věznici 1.500 Kč na náklady

výkonu trestu. Nezabavitelnou částkou důchodu odsouzeného ve smyslu § 278 o. s. ř. je tak částka předepsaná k úhradě na náklady výkonu trestu, tj. max. 1.500 Kč. Částkou nepodléhající výkonu rozhodnutí určenou k nákupu je dle § 16 odst. 8 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“), částka 100 Kč. Ve prospěch pohledávky žalobce je postižena ta polovina přijatých peněz povinného, která není určena na uspokojení pohledávek uvedených v § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody.

4. Žalobce proto žádal, aby soud vydal rozsudek, kterým by určil, že *„zásah žalovaného spočívající v neprovádění srážek z účtu povinného, zřízeného a vedeného žalovaným, za dva měsíce před podáním žaloby, na uspokojení pohledávky žalobce v rozsahu jdoucím do poloviny finančních prostředků přijatých na účet povinného, která není určena na uspokojení pohledávek uvedených v § 25 odst. 4 zákona č. 169/1999 Sb., je nezákonný“*. Současně žalobce žádal, aby soud zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování jeho práva na uspokojení předmětné vykonatelné pohledávky.
5. Ve vyjádření k žalobě žalovaný namítl, že v tomto řízení, tj. v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného již probíhá o téže věci řízení rovněž před zdejším krajským soudem, a to na základě žaloby ze dne 28. 1. 2019, vedené pod sp. zn. 30 A 17/2019. Z obsahu obou žalob je totiž patrné, že žalobce spatřuje nezákonný zásah v neprovádění srážek z účtu povinného P. K. na uspokojení pohledávky žalobce za dva měsíce před podáním žaloby. Obě žaloby tak směřují proti penězům zaslaným do věznice povinnému P. K. dne 15. 11. 2018 a dne 13. 12. 2018.
6. Pro účely povahy žalobcem napadené činnosti žalovaného žalovaný poukázal na úpravu výkonu trestu odnětí svobody v trestním zákoníku, trestním řádu a podrobnou úpravu podmínek výkonu trestu odnětí svobody ve speciálním zákoně, tj. zákoně o výkonu trestu odnětí svobody, vyhl. č. 10/2000 Sb., o srážkách z odměny osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody zaměstnány, o výkonu rozhodnutí srážkami z odměny těchto osob a chovanců zvláštních výchovných zařízení a o úhradě dalších nákladů (dále jen „vyhl. č. 10/2000 Sb.“), a nařízení generálního ředitele Vězeňské služby č. 14/2018, kterým se stanoví postup při rozúčtování pracovní odměny vězněných osob a postup při správě a evidenci jejich finančních prostředků (dále také jen „nařízení GŘ VS č. 14/2018“). S poukazem na ustanovení § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody a jím stanovené omezení dispozice odsouzeného s penězi zaslanými mu do věznice v případě, kdy má neuhrazené pohledávky, jejichž výčet je v tomto ustanovení uveden, a v návaznosti na právní úpravu postupu při příjmu peněz, jejich převedení na účet odsouzeného vedený věznicí a další nakládání s nimi, podrobně popsal postup věznice při správě finančních prostředků osob vykonávajících trest odnětí svobody.
7. Žalovaný pokládá za nesporné, že odsouzený P. K. je příjemcem invalidního důchodu. Usnesením Okresního soudu v Karviné - pobočka v Havířově ze dne 22. 7. 2015, čj. 128 E 64/2015-34, soud nařídil podle vykonatelného platebního rozkazu Okresního soudu v Mostě ze dne 27. 1. 2003, čj. 23 Ro 3003/2002-9, k uspokojení nepřednostní pohledávky oprávněného (žalobce) výkon rozhodnutí příkázáním peněžité pohledávky, kterou má povinný P. K. za dlužníkem povinného Vězeňská služba ČR - věznice Valdice z důvodu úschovy a správy peněžních prostředků na účtu povinného.
8. Dále žalovaný konstatoval, že P. K. má vedeny v evidenci žalovaného další pohledávky srážkami ze mzdy, přičemž ty nejsou prováděny, protože tento odsouzený není ve

výkonu trestu pracovně zařazen. Exekuce – výkon rozhodnutí příkázáním peněžité pohledávky, kterou má povinný P. K. za dlužníkem povinného - Vězeňská služba ČR, věznice Valdice z důvodu úschovy a správy peněžních prostředků na účtu povinného ve prospěch žalobce (oprávněného) je v současné době v evidenci jediná.

9. Dne 15. 11. 2018 zaslala Česká správa sociálního zabezpečení P. K. do věznice invalidní důchod ve výši 6.142 Kč, tato částka byla zaúčtována na jeho účet vedený věznicí a rozdělena v souladu s § 16 odst. 2 a 3 nařízení GŘ VS č. 14/2018 na dvě poloviny (jedna polovina na podúčet osobní s označením „O“, druhá polovina na podúčet rezerva s označením „R“). Rozúčtování těchto peněz bylo v souladu s ustanovením § 9 odst. 1 a § 29 odst. 3 zmíněného nařízení GŘ uskutečněno dne 13. 12. 2018. Z podúctu „R“ byly uhrazeny náklady výkonu trestu odnětí svobody v částce 1.500 Kč za měsíc listopad 2018.
10. Dne 13. 12. 2018 zaslala Česká správa sociálního zabezpečení P. K. do věznice invalidní důchod ve výši 6.142 Kč, rovněž tato částka byla zaúčtována na jeho účet vedený věznicí a rozdělena v souladu s § 16 odst. 2 a 3 nařízení GŘ VS č. 14/2018 na dvě poloviny (jedna polovina na podúčet „O“, druhá polovina na podúčet „R“). Rozúčtování těchto peněz bylo v souladu s ustanovením § 9 odst. 1 a § 29 odst. 3 zmíněného nařízení GŘ uskutečněno dne 14. 1. 2019. Z podúctu „R“ byly uhrazeny náklady výkonu trestu odnětí svobody v částce 1.500 Kč za měsíc prosinec 2018.
11. Dne 15. 1. 2019 zaslala Česká správa sociálního zabezpečení P. K. do věznice invalidní důchod ve výši 6.830 Kč, i tato částka byla zaúčtována na jeho účet vedený věznicí a rozdělena v souladu s § 16 odst. 2 a 3 nařízení GŘ VS č. 14/2018 na dvě poloviny (jedna polovina na podúčet „O“, druhá polovina na podúčet „R“). Rozúčtování těchto peněz bylo v souladu s ustanovením § 9 odst. 1 a § 29 odst. 3 zmíněného nařízení GŘ uskutečněno dne 14. 2. 2019, tj. až po podání této žaloby.
12. Žalovaný vyslovil nesouhlas s žalobní výtkou, že si nesprávně vykládá nález Ústavního soudu ze dne 6. 4. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1351/16, a že za nezabavitelnou část invalidního důchodu P. K. považuje polovinu důchodu ponechanou povinnému k nákupu. Poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 11. 2018, sp. zn. 1 As 200/2018, z něhož citoval část týkající se dvou závěrů vyplývajících ze zmíněného nálezu Ústavního soudu, a uvedl, že peněžní prostředky povinného P. K., jež převedl na podúčet „O“, tj. polovinu neurčenou na úhradu pohledávek uvedených v § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, je nutné vnímat ve světle tohoto judikátu. Dodal, že právě v souvislosti s nálezem Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1351/16 bylo přijato metodické doporučení pro organizační jednotky vězeňské služby (věznice) ke sjednocení aplikace ustanovení § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. V návaznosti na ně žalovaný opětovným posouzením usnesení Okresního soudu v Karvině - pobočka v Havířově ze dne 22. 7. 2015, čj. 128 E 64/2015-34, zjistil, že se nejedná o pohledávky dle ustanovení § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody a z tohoto důvodu již nejsou od 14. 9. 2017 ve prospěch žalobce prováděny srážky z peněz zaslaných do věznice odsouzenému P. K. Českou správnou sociálního zabezpečení.
13. Žalovaný je toho názoru, že při rozúčtování peněz zaslaných do věznice Českou správou sociálního zabezpečení P. K. a při dalším nakládání s nimi postupoval v souladu s ustanovením § 25 odst. 1 věty první a § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody ve spojení s § 6 odst. 1 a 2 s § 16 a § 29 odst. 3 nařízení GŘ VS č. 14/2018 i v souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 6. 4. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1351/16.

14. Závěrem žalovaný s poukazem na výklad pojmu „zásah“ ve smyslu § 82 s. ř. s. vyslovil názor, že vůči žalobci neučinil žádný úkon, který by jej zavázal něco konat, nějaké činnosti se zdržet nebo nějaké jednání strpět. Proto nelze jednání žalovaného hodnotit jako zásah směřující přímo proti žalobci. Má zato, že svým (shora popsáním) úředním postupem vůči odsouzenému P. K. nedošlo k nezákonnému zásahu do práv žalobce.
15. S ohledem na skutečnost, že o téže věci již řízení u krajského soudu probíhá pod sp. zn. 30 A 17/2019, tedy z důvodu existence překážky litispendence žalovaný navrhl, aby byla žaloba odmítnuta.
16. V replice ze dne 18. 3. 2019 žalobce upřesnil, že tato žaloba a žaloba ve věci vedené pod sp. zn. 30 A 17/2019 se může ohledně doby nezákonných zásahů toliko dílem prolínat. K vyjádření žalovaného k nálezů Ústavního soudu ze dne 6. 4. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1351/16, uvedl, že na projednávanou věc nedopadá a znovu poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2017, čj. 6 As 317/2017-38, s tím, že tento soud v něm stanovil, že pro pohledávky neuvedené v § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody je možno exekučně postihnout druhou polovinu přijatých peněz určených na úhradu nákupu. Tento závazný judikát však žalovaný nerespektuje.
17. Žalobce poukázal i na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 7. 11. 2018, čj. 57 A 95/2018-51, dle něhož má i povinný ze strany věznice zajištěno uspokojování základních potřeb, k němuž u osob nacházejících se ve výkonu trestu slouží nezabavitelná částka, proto neexistuje žádný relevantní důvod k nevyužití zbývající poloviny jeho příjmu k úhradě jeho jiných vykonatelných dluhů. Kasační stížnost proti uvedenému rozsudku byla odmítnuta a i ústavní stížnost byla odmítnuta, přesto žalovaný podle výkladu Krajského soudu v Plzni nepostupuje a ignoruje i stanovisko generálního ředitele Vězeňské služby ČR obsažené v kasační stížnosti, v níž uvedl, že dopad uvedeného rozsudku má vliv na všechny věznice v České republice a na práva odsouzených garantovaných Listinou základních práv a svobod.
18. Dále žalobce rozvedl svou argumentaci, proč dle jeho názoru postupuje žalovaný při nakládání s předmětnými peněžními prostředky a při aplikaci příslušných ustanovení nesprávně, a s poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2019, čj. 1 As 202/2018-33, konstatoval, že dle § 313 odst. 3 o. s. ř. ztrácí povinný právo na pohledávku okamžikem, kdy bylo dlužníkovi povinného doručeno usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí, tedy výkon rozhodnutí příkazáním pohledávky je přechodem vlastnického práva k pohledávce z povinného na oprávněného. Z toho dovodil, že vlastníkem poloviny přijatých peněz na účtu povinného je tak on jako oprávněný, když věznice umožňuje nezákonně povinnému spotřebovat jeho vlastnictví. Žalobce uzavřel, že jako vlastník poloviny finančních prostředků na účtu povinného je aktivně legitimován k podání zásahové žaloby, neboť jednáním žalovaného je přímo zasaženo do jeho vlastnického práva.
19. Ve vyjádření na repliku žalobce žalovaný setrval na svých závěrech a návrhu, aby soud žalobu odmítl.
20. Krajský soud se zabýval podanou žalobou v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu třetího soudního řádu správního. O věci samé rozhodl bez nařízení jednání postupem a za podmínek stanovených v ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s.

21. Z předloženého správního spisu vyplynulo a mezi účastníky není sporné, že P. K. je příjemcem invalidního důchodu a že Česká správa sociálního zabezpečení mu zaslala dne 15. 11. a 13. 12. 2018 do věznice invalidní důchod každý měsíc v částce 6.142 Kč, která byla převedena na jeho účet vedený věznicí a rozdělena na dvě poloviny (jedna polovina převedena na podúčet „O“, druhá polovina na podúčet „R“). Toto rozúčtování bylo uskutečněno v den přijetí finančních prostředků. Není sporu ani o tom, že v současné době je v evidenci věznice u tohoto odsouzeného vedena jediná exekuce, a to výkon rozhodnutí příkazáním peněžité pohledávky ve prospěch žalobce jako oprávněného. Žalovaný ve svém vyjádření potvrdil, že od 14. 9. 2017 ve prospěch pohledávky žalobce neprovádí srážky z peněz zaslaných do věznice odsouzenému P. K. Českou správou sociálního zabezpečení.
22. Krajský soud na úvod poznamenává, že žalobami, v nichž žalobce napadl postup žalovaného při nakládání s penězi, které P. K. obdržel ve věznici (kromě provádění srážek z jeho účtu na náklady výkonu trestu napadal žalobce právě i postup spočívající v nevyplacení jeho pohledávky z peněžních prostředků povinného P. K.), tedy žalobami *de facto* obdobného typu se zabýval již např. v rozsudcích ze dne 15. 3. 2019, čj. 45/2018-65, ze dne 15. 3. 2019, čj. 66/2018-67, ze dne 15. 3. 2019, čj. 74/2018-61, ze dne 15. 1. 2020, čj. 99/2018-61, či ze dne 4. 2. 2020, čj. 149/2018-44.
23. Kasační stížnost žalobce proti shora zmíněnému rozsudku krajského soudu čj. 30 A 45/2018-67 Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 17. 7. 2019, čj. 5 As 89/2019-16 (všechny zde citované rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz), odmítl. Kasační stížnost posoudil jako zjevně bezúspěšnou, protože ze samotného obsahu kasační stížnosti jednoznačně plynulo, že stěžovatel (žalobce) brojil proti postupu žalovaného, který zcela zjevně nebyl zásahem správního orgánu ve smyslu § 82 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto zamítl i jeho návrh na ustanovení zástupce a zároveň jej vyzval, aby doložil splnění podmínky vyplývající z § 105 odst. 2 s. ř. s. ve lhůtě 15 dnů od doručení usnesení (tj. aby buď předložil plnou moc udělenou advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti, nebo aby prokázal, že má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie). Jelikož nedošlo k odstranění nedostatku podmínky řízení o kasační stížnosti dle § 105 odst. 2 s. ř. s., Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl.
24. Dále je nutno poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2019, čj. 1 As 202/2018-33, v němž tento soud dospěl k závěru, že pokud tvrzený zásah žalované věznice směřuje pouze do práv žalobcova spoluvězně jako vlastníka finančních prostředků spravovaných věznicí, žaloba musí být odmítnuta pro nedostatek podmínek řízení zjevný na první pohled z tvrzení v žalobě. Nejvyšší správní soud odmítl rovněž argumentaci žalobce, že se ho jakožto věřitele zásah přímo dotýká, a konstatoval, že ze zákona o výkonu trestu odnětí svobody a prováděcích předpisů vyplývá, že žalovaná (věznice) vystupuje (vůči žalobcovu spoluvězni) toliko jako správce peněžních prostředků jejich vlastníka v průběhu trestu odnětí svobody. Jedná se o činnost ve vztahu k vlastníku finančních prostředků, která musí být vykonávána s ohledem na jeho oprávněné zájmy, nikoliv v přímém vztahu k případným věřitelům. Žádný z věřitelů vlastníka těchto finančních prostředků tak nemá oprávnění podat vůči žalované zásahovou žalobu, neboť k nim věznice jako správce majetku nemá žádný vztah.
25. Nejvyšší správní soud také již např. v usnesení ze dne 6. 2. 2019, čj. 9 As 427/2018-20, v případě, kdy žalobce pro kasační řízení žádal o ustanovení zástupce v obdobné věci,

označil kasační stížnost za zjevně neúspěšný návrh, neboť žalobce (jako stěžovatel) brojil proti postupu žalovaného, který pojmově, a to zcela zjevně a nepochybně, nemůže být zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. K argumentaci žalobce, že žalovaný je zřizovatelem účtu povinného a jako správní orgán tento účet vede a spravuje prostředky na něm, a proto že je nevyplacení pohledávky žalobci z tohoto účtu aktem správního orgánu, Nejvyšší správní soud současně konstatoval, že „*žalovaný při provádění soudem nařízeného výkonu rozhodnutí k vymození soukromoprávní pohledávky stěžovatele jako oprávněného vůči odsouzenému jako povinnému nemá ve vztahu k stěžovateli postavení správního orgánu, ale 'pouze' dlužníka povinného (odsouzeného) ve smyslu § 312 a násl. zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Tato argumentace proto nemůže nic změnit na závěru, že stěžovatelova kasační stížnost (jakož i žaloba) je zjevně neúspěšným návrhem.*“ Stejný názor vyplývá i z dalších rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v obdobných věcech žalobce (např. ve věci pod sp. zn. 5 As 63/2019, sp. zn. 6 As 55/2019, sp. zn. 5 As 89/2019, sp. zn. 6 As 75/2019 a dalších).

26. Z dosavadní ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu tedy jednoznačně vyplývá, že žaloby jiných osob, např. věřitelů osoby, jejíž prostředky věznice spravuje, proti jejímu postupu je třeba odmítnout. Na tom nemůže nic změnit ani žalobcem zmiňovaný (ojedinělý) rozsudek Krajského soudu v Plzni, který v takové situaci věřiteli ochranu ve správním soudnictví přiznal, neboť postup tohoto krajského soudu nemohl Nejvyšší správní soud podrobit věcnému přezkumu kvůli tomu, že podaná kasační stížnost nebyla projednatelná (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 1. 2019, čj. 5 As 367/2018-16). Je však zřejmé, že i přes ojedinělý názor Krajského soudu v Plzni Nejvyšší správní soud opakovaně označuje žaloby věřitele na nezákonný postup věznice v roli správce finančních prostředků jeho dlužníka za zjevně neúspěšné návrhy.
27. Krajský soud proto při řešení této věci vycházel rovněž ze shora uvedených názorů Nejvyššího správního soudu.
28. Žalobce i v nyní projednávané věci napadl postup žalovaného žalobou proti nezákonnému zásahu. Soudní ochrany proti nezákonnému zásahu se lze ve správním soudnictví domáhat v řízení podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s., které stanoví, že „*každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, se může žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný*“ (podtržení doplněno krajským soudem).
29. Pod pojmem „zásah“ se rozumí velké množství faktických činností správních orgánů, ke kterým jsou různými zákony oprávněny. Jedná se obecně o úkony, které nejsou činěny formou rozhodnutí, ale přesto jsou závazné pro osoby, vůči nimž směřují. Tyto osoby jsou povinny na jejich základě něco konat, nějaké činnosti se zdržet nebo nějaké jednání strpět, a to na základě jak písemného, tak i faktického pokynu či příkazu. Při nedodržení zákona nebo překročení jeho rámce by se mohlo jednat o nezákonný zásah.
30. Nejvyšší správní soud ve shora citovaném rozsudku čj. 1 As 202/2018-33 s poukazem na rozsudek ze dne 21. 11. 2017, čj. 7 As 153/2015-160, připomněl, že „*pokud je zjevné a nepochybné, že jednání popsané v žalobě nemůže být vzhledem ke své povaze, povaze jeho původce či jiným okolnostem „zásahem“ ve smyslu legislativní zkratky v § 84 s. ř. s., i kdyby byla tvrzení žalobce pravdivá, musí být taková žaloba odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. a)*

s. ř. s., jelikož chybí podmínka řízení spočívající v přípustitelném (plausibilním) tvrzení nezákonného zásahu.“

31. V daném případě žalobce podal žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, který měl spočívat v neprovádění srážek z účtu povinného zřízeného a vedeného žalovaným na uspokojení pohledávky žalobce v rozsahu jdoucím do poloviny finančních prostředků přijatých na účet povinného, která není určena na uspokojení pohledávek uvedených v § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody.
32. Krajský soud konstatuje, že v daném případě je zjevné, že jednání popsané v žalobě nemůže být vzhledem ke své povaze „zásahem“ ve smyslu legislativní zkratky v ustanovení § 82 s. ř. s. Žalobcem tvrzený zásah se totiž dotýkal primárně práv P. K., srážek prováděných (příp. neprováděných) žalovaným z jeho finančních prostředků a nakládání s nimi. Skutečnost, že tím byl následně dotčen i žalobce, neboť se jednalo o finanční prostředky, které měly být postiženy výkonem rozhodnutí v jeho prospěch, nepředstavuje přímé dotčení právní sféry žalobce. Podle § 2 s. ř. s. je úkolem soudů ve správním soudnictví poskytovat ochranu veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob. Jak zdůraznil Nejvyšší správní soud (viz shora), žalovaný vystupuje (vůči žalobcovým spoluvězňům) pouze jako správce peněžních prostředků jejich vlastníka v průběhu trestu odnětí svobody a jedná se tak o činnost ve vztahu k vlastníku finančních prostředků, která musí být vykonávána s ohledem na jeho oprávněné zájmy, nikoliv v přímém vztahu k případným věřitelům. Žalovaný při provádění soudem nařízeného výkonu rozhodnutí k vymození soukromoprávní pohledávky žalobce jako oprávněného vůči odsouzenému jako povinnému nemá ve vztahu k žalobci postavení správního orgánu, ale pouze „dlužníka“ povinného (odsouzeného) ve smyslu § 312 a násl. občanského soudního řádu.
33. Tvrzený zásah tedy není způsobilý zasáhnout do veřejných subjektivních práv žalobce (přímo), jak požaduje zákon (§ 82 s. ř. s.). Nebyl učiněn žádný úkon vůči žalobci, který by jej zavázal něco konat, nějaké činnosti se zdržet nebo nějaké jednání strpět. Faktické jednání žalovaného tedy nelze hodnotit jako „zásah“ směřující přímo proti žalobci nebo že v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo.
34. Na uvedených závěrech nemohou nic změnit ani žalobcem v jeho podáních odkazovaná rozhodnutí krajského soudu, Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu, která se zabývají výkladem právní úpravy vztahující se k povinnosti odsouzených hradit náklady výkonu trestu odnětí svobody. Z těchto rozhodnutí totiž nelze dovodit, že by odsouzený (zde žalobce) byl aktivně legitimován k podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, který má spočívat ve způsobu provádění srážek z peněžních prostředků jiného odsouzeného ani při nakládání s jeho peněžními prostředky.
35. S ohledem na shora uvedené proto krajský soud žalobu odmítl v souladu s ustanovením § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
36. Pro úplnost lze dodat, že vzhledem ke shora uvedenému závěru, tj. že žalobcem tvrzený zásah není způsobilý zasáhnout do jeho veřejných subjektivních práv, jak požaduje zákon, krajský soud již nijak nevyjasňoval, ke kterému konkrétnímu období se měl v této žalobě žalovaný zásah vztahovat, když žalobce žalované období v žalobě (ze dne 4. 2. 2019) specifikoval pouze jako „dva měsíce před podáním žaloby“, přestože předchozí žalobu podal dne 28. 1. 2019 a následně podal další žaloby týkající se stejné problematiky

(ze dne 20. 2. 2019 a 22. 3. 2019) s tím, že je rovněž podává za dva měsíce před podáním žaloby. Vzhledem k závěru ve věci to však již nebylo významné.

37. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.
38. Krajský soud nepřehlédl, že návrh žalobce na osvobození od soudního poplatku (a na ustanovení zástupce k hájení jeho práv v soudním řízení) byl zamítnut. Za situace, kdy ze samotného obsahu žalobního návrhu jednoznačně plynulo, že bude muset být odmítnut, krajský soud netrval na tom, aby žalobce zaplatil soudní poplatek, neboť by mu byl vzápětí v plné výši vrácen a jednalo by se tak o zcela formální záležitost. Dle § 10 odst. 3 věty třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, totiž soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek, byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 17. července 2020

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu